

SJÖSÄTTNING AV UB SJÖBJÖRNEN

Konteramiral Sigurd
Lagerman

Tisdagen den 9 januari 1968 låg Nybygge 302 på stapelbädden färdig att bekanta sig med sitt rätta element. Stor och robust verkade hon inne i verkstadshallen med en prydlig blågul kalott över den mäktiga stäven i dageröppningen mot söder, där en vintrig sol lyste upp ett för våra förhållanden ovanligt kylslaget klimat.

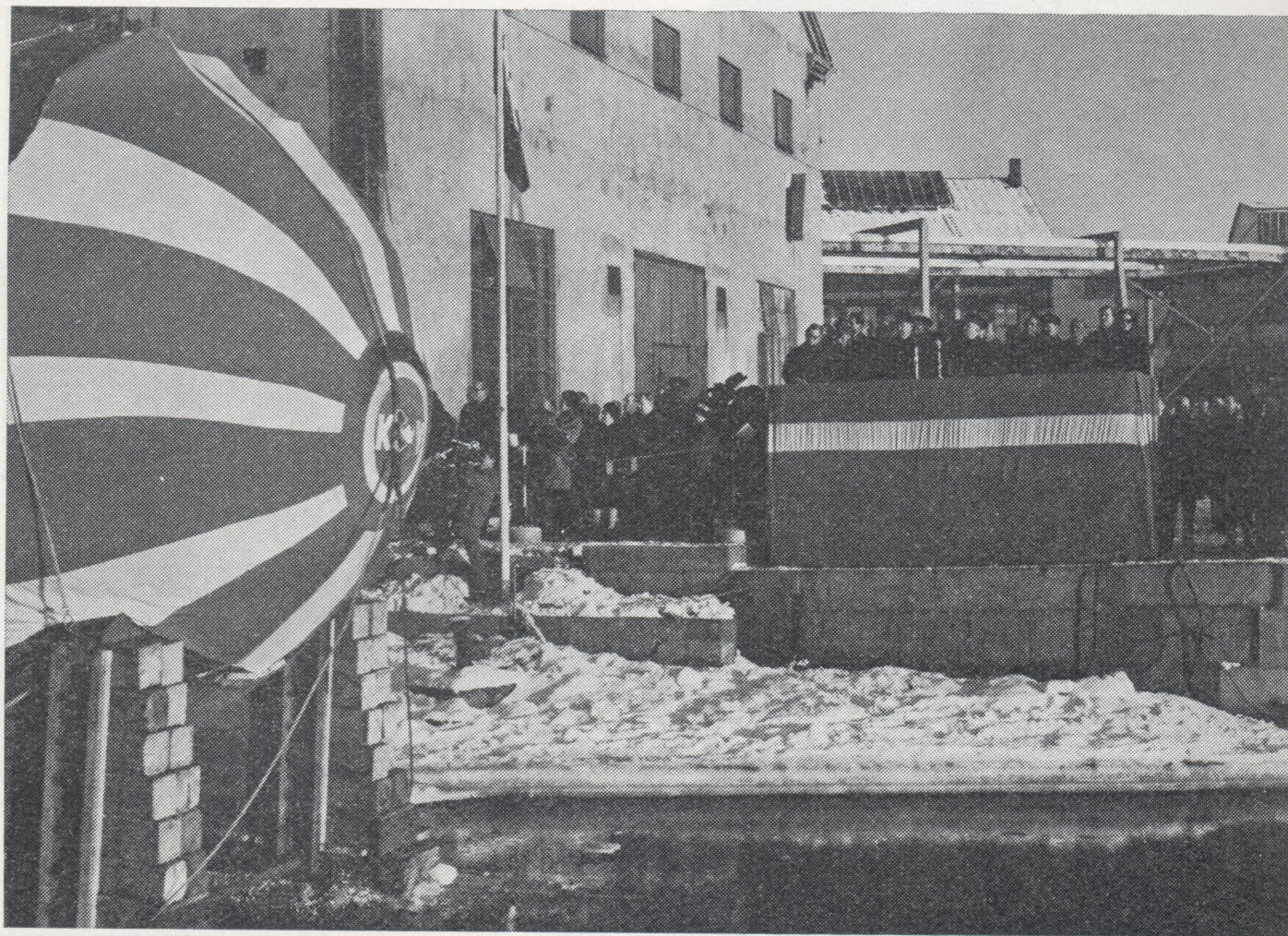
På inbjudan, som utsänts till ett stort antal personer, fanns en formulering som aldrig tidigare, mig veterligt, förekommit — nämligen "inbjudan till namngivning av ubåt och därest vattenståndet så medgiver sjösättning av densamma".

Reservationen beträffande vattenståndet var nödvändig, ty trots att anläggningsavdelningen i förening med våra dykare gjort stora ansträngningar för att fördjupa området vid bädden och bl a avlägsnat en gammal dykdalb, var det ändå knappt med vatten för

den djupgående ubåten. Lågvatten skulle ej tillåta sjösättning. En till synes betydande +marginal kvällen den 8 januari hade krympt till ± 0 den 9 på morgonen. På förmiddagen kunde man dock fatta beslutet "namngivning med sjösättning".

Varvet var flaggprytt och hederstribunen på plats — för sjösättning, när honnörstyrkan från KÖS under befäl av kapten B Siggelkow marscherade upp tillsammans med Militärmusikkåren i vinterskrud d v s enbart trummor och signalhorn.

Under tiden hade åskådarna samlats på området söder om stora verkstadsbyggnaden och på utrustningspiren. Kring hederstribunen samlades de speciellt inbjudna gästerna och hälsades välkomna av styrelsens ordförande generaldirektör Eric Grafström och VD konteramiral Stig Bergelin. Där sågs många "kändisar" från marinen, för-

"Du skall bära namnet Sjöbjörnen"

svarsdepartementet, länsstyrelsen, Karlskrona stad och Kockums m fl.

Punktligt 1420 anlände CM, vice-amiral Åke Lindemalm, tillsammans med sjösättningens huvudperson — namngivaren — konteramiral Sigurd Lagerman, chef för marinförvaltningen, som är beställare av ubåten.

Efter CM:s inspektion av honnörsstyrkan var det dags för honoratiores att bestiga hederstribunen, allt medan civiling. Anders Holmberg, nybyggnadsing. Eric Persbeck och ing. Henry Malm och alla deras medhjälpare gjorde en sista kollationering av de tekniska arrangemangen för stapelavlöpningen.

Konteramiral S Lagerman förrättade namngivningen och yttrade: "Konungen har i nåder befallt att Du skall bära nam-

net Sjöbjörnen. Kommer tider av ofärd må Du minnas att Du är byggd för att med en besättning av viljekraftiga och orädda män fullgöra väsentliga uppgifter vid försvaret av vårt land.

Må lycka och framgång städse följa Dig".

Så var det då dags för det spännande ögonblicket — skulle Sjöbjörnen utan tvekan uppsöka sitt rätta element. Det förflöt ett par spännande minuter innan låsanordningarna lossats, men då började hon glida — först lite försiktigt, sedan mera resolut och bestämt för att slutligen med flott och värdig nigning lägga sig tillrätta bland isflaken och viligt låta sig tas om hand av de tillskyndande bogserbåtarna.

Det är en syn som denna varje varvs-

anställd längtar efter. Provturer och leverans i all ära — men inget går upp mot sjösättningen.

Inne i dunklet på bädden låg stäven till nästa ubåt och kunde följa "stora-systemers" färd ut i vattnet och det är väl så vi gärna skulle vilja se framtiden — en ny båt redo att genast inta den lediga platsen på bädden.

I samband med den traditionella mid-dagen på Sjöofficersmässen hölls flera tal.

Ordföranden i styrelsen **generaldirektör E Grafström** hälsade välkommen och framhöll: "Om varvet i framtiden skall kunna både betjäna marinen och förbli en stödjepunkt för östra Blekinges näringsliv och sysselsättning fordras något mer än hittills. Vi måste förverkliga tanken på att bli en medeltung svensk verkstadsindustri. Vi måste också underkasta oss de hårda konkurrensvillkor, som i dag gäller för den civila industrin.

Mot denna bakgrund skall höstens händelser ses — samarbetsavtalet med Kockums, tanken att sammanföra KkrV med Fabriksverkskoncernen och hemställen om ett större lån för att möjliggöra den definitiva moderniseringen av varvets produktionsapparat."

Generaldirektör Grafström framhöll emellertid även "att de anställda bör förankra sitt trygghetsbehov — icke i en förhoppning att Kungl. Maj:t alltid som en Deus ex machina skall framträda för att rädda situationen just vid detta varv — utan i sitt eget yrkeskunnande, vars höga kvalitet så många gånger omvittnats just vid leveranser till marinen, och i de anställdas villighet att anpassa denna yrkesskicklighet till moderna anordningar och moderna arbetsmetoder. Är man beredd därtill bör vägen även till en snabbt växande produktion för den civila marknaden kunna beträ-

das med förtröstan. Men även så finns det anledning inte bara idag utan varje dag att erinra oss att marnen har varit, är och så långt vi kan överblicka framtiden, bör förbli den viktigaste enskilda kunden för varvet, om vi sköter oss rätt."

VD konteramiral Stig Bergelin konstaterade att Sjöbjörnen var KkrV:s 19:e ubåt — den första Laxen sjösattes år 1914 —. Många av våra ubåtar har byggts i samarbete med Kockums.

VD förde även det nya avtalet med Kockums på tal och hoppades att även marinen skulle finna detta avtal värdefullt.

VD framhöll vidare, att det vore olyckligt om varvet kom i det läget att nybyggnadsverksamheten måste upphöra. Det är redan nu önskvärt att få beställning på nya torpedbåtar för att ej den erfarenhet och det kunnande som f. n. finns på detta område blir inaktuellt och "faller i glömska".

Namngivaren, konteramiral Sigurd Lagerman, kunde i sitt tal, i sin egen-skap av chef för Kungl. Marinförvaltningen, överlämna dagens bästa present — ett löfte om en beställning hos KkrV på ett nytt minfartyg för 34 mkr. Visserligen är alla detaljer och specifikationen ej klara, men bemyndigandet att lägga ut beställningen hade erhållits.

Vidare nämnde amiralen att marinförvaltningen i augusti 1967 äskat tillstånd att få anskaffa en serie om 12 torpedbåtar av modifierad Spicatyp. Varvsbeställning kan eventuellt ske 1969—70.

Amiral Lagerman nämnde även Karls-kronavarvets stolta traditioner, som leverantör av örlogsfartyg i snart 300 år, och att Sjöbjörnen är den 19:e ubåten varvet bygger. Detta vittnar om att marinförvaltningen hyser stort för-troende för KkrV som ubåtsbyggare och

att man var övertygad om att även Sjöbjörnen skulle uppfylla alla de höga krav, som ställs på en ubåt.

Chefen för marinen, viceamiral Åke Lindemalm, yttrade i sitt anförande bl a: "Det är svårt att spå, sade Falstaff Fakir, särskilt om framtiden och jag skall inte ge mig på det konststycket. Låt mig bara uttrycka en förhoppning.

Den innebär att arvtagaren till det gamla örlogsvarvet — hur dess organisation än blir och under vilken huvudman den än månne komma att lyda — allt framgent skall bibehålla förmågan att kunna bygga fartyg och båtar för marinen.

Jag tror att man här i Karlskrona skulle förlora en väsentlig kvalitet om man sviker traditionerna från Sheldon och af Chapman.

Det framtida skeppsbyggeriet kommer att rationaliseras hårt. De stora investeringarna i de stora varven måste förräntas. — Örlogsfartygsbygget i framtiden kommer emellertid icke att kunna standardiseras fullt hur mycket jag än eftersträvar de långa seriernas ekonomi.

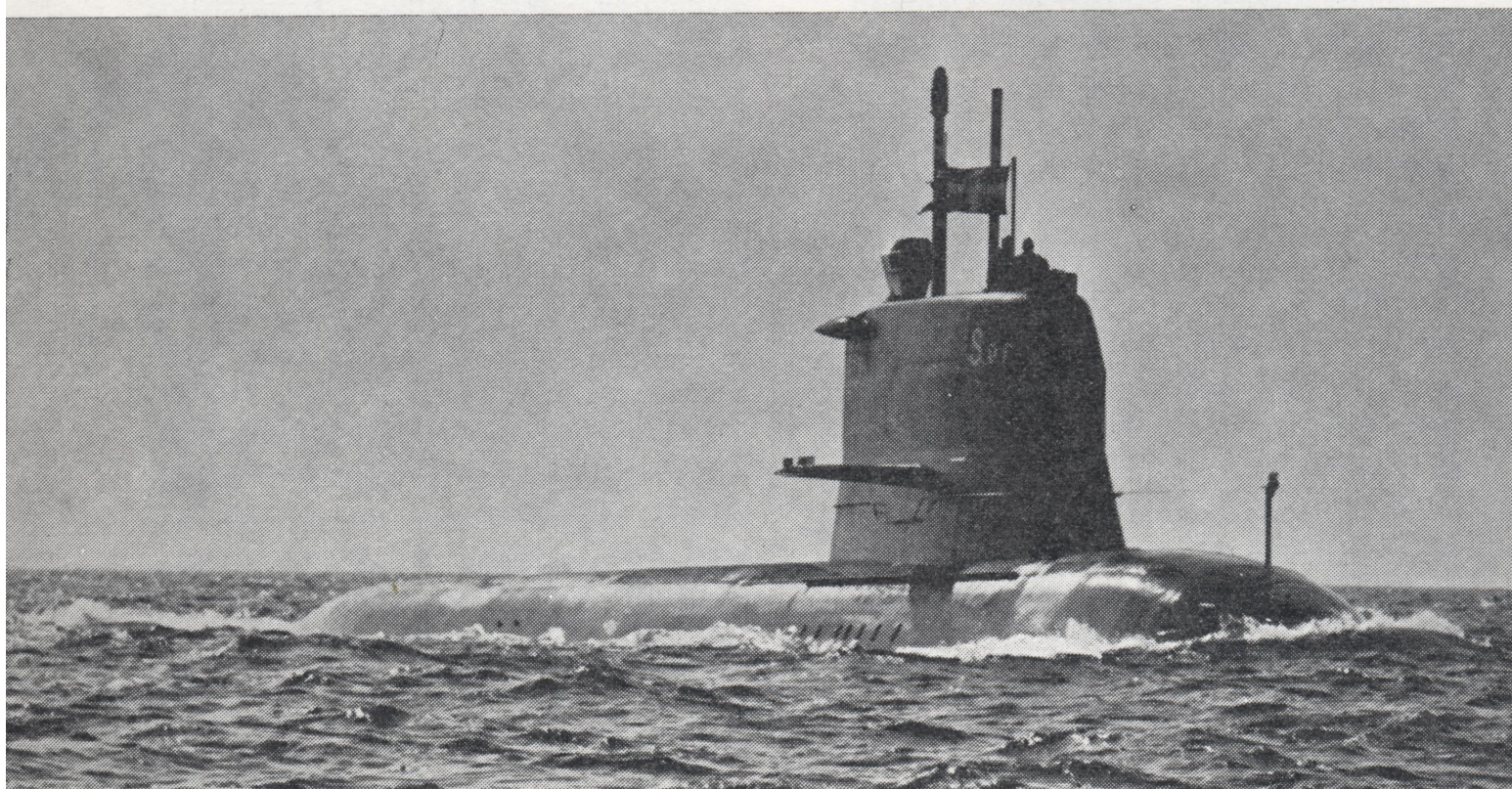
Örlogsfartyget är inte enbart en produkt av egna idéer, det påverkas också starkt av utvecklingen i omvärlden. Därav följer ofta speciella lösningar, kanske främst på vapensidan, den dyraste delen av ett fartyg.

I en sådan värld tror jag att ett varv som specialiserar sig på örlogsfartyg och som byggande på gamla traditioner av högklassigt arbete, vidmakthåller möjligheten till anpassning efter utvecklingen, kan bli konkurrensdugligt.

Flottans närmaste framtid kommer också förvisso att ge rika tillfällen att konkurrera om goda arbetsobjekt. Under den närmaste 15-årsperioden kommer stora delar av de nuvarande ytstridskrafterna att falla för åldersstrecket. De måste ersättas. Vi har nya objekt i ett långt framskridet projekteringsskede och kan snabbt starta byggandet.

Det enda vi väntar på är beslutet på högsta nivå. Och det kan inte låta vänta på sig för länge. Då kommer vi mot slutet av nästa decennium att stå utan medel att hävda neutraliteten om ett

Den sjösatta UB Sjöbjörnen är av typ Sjöormen

krig skulle utbryta i vår närhet. Då skulle vi också ha en alltför ensidig och specialiserad flotta, om vi själva skulle bli anfallna.

Jag tror alltså på stora uppgifter för det gamla örlogsvarvets unga arvtagare. Jag hoppas, att denna unga organisation, som i sin hittillsvarande form haft marinens fulla förtroende och som samverkat med oss på ett riktigt och naturligt sätt, skall fortsätta att utvecklas till marinens fromma och inte bara till fromma för sysselsättningen i östra Blekinge.”

I sitt anförande vid sjösättningsmidagen nämnde VD att Sjöbjörnen var varvets 19:e ubåt.

För de av VR:s läsare, som är intresserade av historik, kan vi presentera en förteckning över de ubåtar, som byggs i Karlskrona.

Ubåt	Sjösatt år	Löa m	Depl ton
Laxen	1914	26,75	145,0
Gäddan	1915		
Braxen	1916	31,0	173,0
Aborren	1916		

Illern	1921	57,0	429,0
Uttern	1922		
Valen	1925	57,0	501,0
Draken	1926	63,0	667,0
Gripen	1929		
Ulven	1931		
U2	1943	49,6	ca 400,0
U3	1943		
U8	1944		
U9	1944		
Valen	1955	66,0	ca 785,0
Illern	1957		
Gripen	1960	70,0	770,0
Delfinen	1961		
Sjöbjörnen	Under byggnad	50,5	1130,0

Anm: Förutom ovannämnda har KkrV byggt om 4 kustubåtar U4, 6, 7 och 9 till jaktubåtar med namnen:

Forellen	1962—64	50,0	420,0
Siken			
Gäddan			
Makrillen			

